

– ottamaan huomioon, että liikenteen telematiikka on osa liikenteen kokonaishallinta-strategioita alueellisella tasolla, minkä vuoksi alueiden välille tarvitaan laajaa yhteistoimintaa, jota komission olisi tuettava,

4.4. korostaa, että telematiikka voi täyttää siihen kohdistuvat suuret odotukset liikenneongelmien voittamisessa, ympäristön suojelemisessa sekä Euroopan unionin edistämiseksi talouden ja teknologian keskuksena vain, mikäli nämä edellytykset täytetään.

Bryssel, 14. toukokuuta 1998.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Manfred DAMMEYER

Alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”Alueiden ja kuntien eurooppalainen peruskirja edistyksellisestä ja kestävästä liikennepolitiikasta”

(98/C 251/03)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon työvaliokuntansa 17. syyskuuta 1997 ja 18. helmikuuta 1998 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 198 c artiklan nojalla tekemät päätökset laatia päätöslauselma aiheesta ”Alueiden ja kuntien eurooppalainen peruskirja edistyksellisestä ja kestävästä liikennepolitiikasta” ja antaa sen valmistelu valiokunta 3:n ”Liikenne ja tietoliikenne” tehtäväksi,

ottaa huomioon valiokunta 3:n 13. marraskuuta 1997 hyväksymän päätöslauselmaluonnoksen CdR 347/97 rev. (esittelijät: Wendelin Weingartner ja Eduardo Zaplana),

ottaa huomioon liikenteen ja liikennepolitiikan alalta ensimmäisen toimikautensa aikana keräämänsä kokemukset,

ottaa huomioon yhteistyössä komission kanssa järjestetyn seminaarisarjan ”Euroopan alueiden ja kuntien osuus yhtenäisessä, tehokkaassa ja ympäristöystävällisessä eurooppalaisessa liikennejärjestelmässä”,

ottaa huomioon kymmenen tähän liittyvää, oma-aloitteisessa lausunnossa ”Alue- ja paikallisviranomaisten ja Euroopan unionin yhtenäinen ja kokonaisvaltainen liikennestrategia” CdR 255/97 fin, määritettyä periaatetta,

hyväksyi 13.–14. toukokuuta 1998 pitämässään 23. täysistunnossa (toukokuun 14. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

Alueiden komitea

kannattaa ”Alueiden ja kuntien eurooppalaista peruskirjaa edistyksellisestä ja kestävästä liikennepoliitikasta” ja tekee kaiken voitavansa siinä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi,

pyytää puheenjohtajaansa välittämään peruskirjan siinä mainituille toimivaltaisille hallitusten edustajille ja toimielimille sekä ponnistelemaan sen täytäntöönpanon puolesta.

Bryssel, 14. toukokuuta 1998.

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Manfred DAMMEYER

LIITE

alueiden komitean lausuntoon

Alueiden ja kuntien eurooppalainen peruskirja edistyksellisestä ja kestävästä liikennepoliitikasta

1. Alueiden ja kuntien liikennepoliittinen rooli

1.1. Euroopan unionin alueet ja kunnat toteavat, että käytössä oleva liikenneverkko ja sen mukaan kehitetty liikennejärjestelmä, jonka rakentamiseen myös kunnat ja alueet ovat antaneet oman panoksensa, on ollut merkittävä osasy viime vuosisatojen myönteiseen talouskehitykseen ja siitä seuranneeseen yhteiskuntamme korkeaan hyvinvointiin.

1.2. Alueet ja kunnat muistuttavat kuitenkin, että liikenteen voimakas kasvu yksittäisillä alueilla on johtanut sietokyvyn rajoja hipoviin, joskus jopa sen ylittäviin kuormituksiin. Vaikka alueet rahoittavat kuormituksen vähentämiseen pyrkiviä toimia, niiden mahdollisuudet vähentää kuormitusta ovat kuitenkin rajalliset, sillä liikennepoliittisista toimintaehdoista päättävät Euroopan unioni sekä jäsenvaltiot ja alueiden vastuulle jää usein vain toteutus.

1.3. Tähän liittyen alueiden ja kuntien poliittiset edustajat painottavat, että kansalaiset pitävät kuitenkin ensisijaisesti heitä vastuullisina liikenneongelmista ja odottavat heiltä ratkaisuja niihin.

1.4. Euroopan unionin alueet ja kunnat vastaavat enimmäkseen maankäytön suunnittelusta ja voivat siten päättää asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittamisesta suhteessa liikenteen perusrakenteisiin. Alueiden ja kuntien päätösvaltaa tulisi kuitenkin lisätä ja antaa niiden päättää, mihin liikenneväylät sijoitetaan, sekä taata liikkuvuus ja väylien käyttömahdollisuus kaikille kansalaisille.

1.5. Alueiden ja kuntien toimialaan kuuluu eräissä jäsenvaltioissa liikennevahinkojen selvittäminen. Niille tulisi kuitenkin antaa enemmän toimivaltaa suoraan liikenneturvallisuuden alaan liittyvissä kysymyksissä.

2. Liikennepoliitikan tavoitteet

2.1. Euroopan unionin alueet ja kunnat tunnustavat liikenteen merkityksen talouden ja kansalaisten hyvinvoinnin ja vapauden kannalta. Tämän vuoksi tavoitteena tulee olla niin yhteiskunnallisesti kuin ekologisestikin kestävä ihmisten ja tavaroiden vapaa liikkuvuus.

2.2. Liikenteen jatkuvan lisääntymisen suhteen alueet ja kunnat huomauttavat, että on aivan välttämätöntä suojella kansalaisia ja ympäristöä mahdollisimman hyvin liikenteen haitallisilta vaikutuksilta.

2.3. Alueet ja kunnat ovat tietoisia siitä, että suoja- ja turvallisuustason on oltava kaikille yhteisön kansalaisille sama. Ne muistuttavat kuitenkin, että tämän tason saavuttaminen yksittäisillä alueilla ja kunnissa edellyttää eriytettyjä toimia. Alueelliset erot on otettava huomioon jäsenvaltio- ja yhteisötason liikennepoliitikasta päätettäessä.

2.4. Alueet ja kunnat ovat vakuuttuneita siitä, että moderniin liikennepoliitikkaan päästään vain eri aloja yhdistävällä ja kumppanuuteen perustuvalla toiminnalla. Sen vuoksi on pyrittävä saamaan kaikki liikenteestä ja sen sujumisesta vastaavat alueyhteisöt, eturyhmät ja muut elimet jo varhaisessa vaiheessa mukaan päätöksentekoon.

2.5. Alueet ja kunnat katsovat, että odotettavissa olevien liikenneongelmien ratkaisemiseksi liikennepoliitikassa on ehdottomasti pyrittävä nykyistä voimakkaammin useita liikennemuotoja ja järjestelmiä yhdistäviin ratkaisuihin.

3. Edistyksellisen ja kestävän liikennepoliitikan periaatteet

3.1. Läheisyysperiaate

Koska on tarkoituksenmukaista ratkaista liikenneongelmat niihin parhaiten soveltuvalla tasolla, Euroopan unionin alueet ja kunnat tulee ottaa läheisemmin mukaan kehittämään toimia ja ratkaisuja.

3.2. Elämänlaadun parantaminen

Liikennepoliitikka on suunniteltava siten, että elämänlaatu, kansalaisten liikkuvuus, ympäristönsuojelu ja toivotut taloudelliset vaikutukset saadaan parhaalla mahdollisella tavalla tasapainoon.

3.3. Yleiseurooppalainen liikennejärjestelmä

Niin Euroopan unionin sisäinen kuin sen ulkopuolelle suuntautuva liikenne tarvitsee riittävän ja suorituskykyisen perusrakenteen. Tässä yhteydessä tulee suosia raideliikenteen, rannikkovesiliikenteen, sisävesiliikenteen ja meriliikenteen kaltaisia ympäristöä säästäviä liikennemuotoja tukemalla niiden rahoitusta muiden, ympäristöä kuluttavien liikennemuotojen verottamisesta saatavista tuloista.

3.4. Todelliset kustannukset

Mahdollisia kerrannaisvaikutuksia omaavien sisäisten kustannusten lisäksi kultakin liikennemuodolta on asteittain alettava periä myös sen ulkoisia, ts. sosiaalisia kustannuksia. Lyhimmän reitin periaate tavaraliikenteessä on toteutettava hinnoitteluun perustuvia ohjaukskeinoja käyttäen.

3.5. Kestävyys

Liikennepoliitikka edellyttää sellaisen kestävän ja ympäristöä säästävän liikennejärjestelmän kehittämistä, joka vastaa yhteiskunnallisia, taloudellisia, ekologisia sekä turvallisuusvaatimuksia ja auttaa osaltaan tasoittamaan yksittäisten alueiden välisiä yhteiskunnallisia ja taloudellisia eroja.

3.6. Liikenteen laatu

Liikennepalvelujen turvallisuus ja luotettavuus samoin kuin niiden helppo saatavuus ja taloudellinen kannattavuus ovat liikenteen käyttäjien eli asiakkaiden perusvaatimuksia; tämä koskee niin henkilö- kuin tavaraliikennettä.

3.7. Kilpailu ja tehokkuus

Liikenteen perusrakenteita ja liikenteen sujumista koskevien toimien tulee osaltaan parantaa liikennejärjestelmien kilpailukykyä ja lisätä niiden tehokkuutta kansalaisten ja yritysten liikkuvuutta edistävällä tavalla. Tämä koskee esimerkiksi raideliikenteen avaamista kilpailulle ja siihen liittyvää rataverkon avaamista.

3.8. Kansalaisläheisyys

Kansalaisten hyväksyntä on ratkaisevan tärkeää yksittäisten liikennehankkeiden onnistumiseksi. Kansalaisläheisyys tarkoittaa tässä sitä, että kansalaisten etu ja odotukset kuluttajina, liikenteen käyttäjinä sekä seurausten kantajina otetaan liikennepoliittisissa päätöksissä huomioon.

3.9. Yhdistelmäkuljetukset

Yhdistelymahdollisuus ja eri liikennemuotojen yhteistyöhalukkuus paikallis-, alue-, jäsenvaltio- ja yhteisötasolla ovat mahdollisimman tehokkaan liikennejärjestelmän edellytyksiä. Tässä yhteydessä on erityisesti luettava mukaan laivaliikenne (sisävesi- ja meriliikenne) merkittävänä liikennemuotona.

3.10. Älykäs teknologia

Koska moderni teknologia mahdollistaa käytettävissä olevan perusrakennekapasiteetin hyödyntämisen tehostamisen ja turvallisuustason kohottamisen, on käyttövalmiit järjestelmät otettava käyttöön ja vielä tarvittavaa tutkimus- ja kehitystyötä tuettava ja jatkettava.

4. Liikennepoliittisia välttämättömyyksiä ja vaatimuksia

Alueiden komitea

toteaa, että paikallis- ja aluehallinnolla on melkoisesti maankäyttöön ja liikenteen sääntelypolitiikkaan liittyvää toimivaltaa. Tätä tulisi tulevaisuudessa käyttää tehokkaammin, sillä yhdistämällä asuinalueet ja työpaikat järkevästi julkiseen liikenneverkkoon voidaan liikennettä ainakin osittain välttää tai vähentää ja sääntelypoliittisin toimin voidaan vähentää matkustamisen tarvetta ja yksityisajoneuvojen käyttöä suosimalla muita liikennemuotoja sekä vähentää väestöön ja ympäristöön kohdistuvaa kuormitusta.

huomauttaa, että jäsenvaltioiden hallitukset päättävät liikennepoliittikan keskeisistä periaatteista, joskin nämä vastaavat yleensä pitkälti alueiden ja kuntien käsityksiä. Komitea toteaa kuitenkin, että määritettyjen tavoitteiden ja toimien toteuttaminen on tällä hetkellä hyvin puutteellista, ja vaatii sen vuoksi jäsenvaltioiden hallituksia ottamaan paikallis- ja aluehallinnon aloitteet ja ehdotukset paremmin huomioon. Pääosa liikenteestä on alueellista ja paikallista. Siksi on hyvin tärkeää, että kansallisessa liikennepoliitikassa luodaan koordinoituja suunnitteluprosesseja, joissa paikallinen ja alueellinen poliittinen vaikutus otetaan huomioon.

antaa tunnustusta komissiolle, joka on aivan viime aikoina luonut monilla perustoimillaan pohjan tulevaisuuteen suuntautuneelle ja kestäväälle liikennepoliitikalle niin Euroopan unionissa kuin myös siihen rajoittuvissa Keski- ja Itä-Euroopan maissa. Niinpä komitea pyytää komissiota jatkamaan tätä politiikkaa ja pyrkimään kaikin voimin siihen, että asetetut tavoitteet toteutetaan mahdollisimman nopeasti myös yhteisön tasolla.

paneeruu tyytyväisenä merkille, että myös Euroopan parlamentilla on nyt mahdollisuus kuulla alueiden komiteaa, ja toivoo, että parlamentti käyttäisi tätä mahdollisuutta, jotta kuntien ja alueiden kanta erilaisiin liikennekysymyksiin voidaan ottaa tulevaisuudessa paremmin huomioon.

tietää, että neuvosto on viime kädessä vastuussa eurooppalaisen liikennepoliittikan toimeenpanosta, ja kehottaa sitä sen vuoksi toteuttamaan lukuisissa suunnitelmissa, julkilausumissa, vihreissä ja valkoisissa kirjoissa jne. määritetyt tavoitteet ja toimet tähänastista nopeammin. Vain siten voidaan kansalaisille osoittaa uskottavasti, että poliittiset päättäjät ovat valmiita etsimään nykyisiin liikenne- ja ympäristöongelmiin kestäviä ratkaisuja, jotta kestävyysperustuva liikkuvuus voidaan taata myös tulevaisuudessa.